

Maskuliniteter mellom liv og død

Ulla-Britt Lilleaas, professor i
helsevitenskap og forsker v/Senter for
tverrfaglig kjønnsforskning, Universitetet i
Oslo

Reforms konferanse "Uhelse - mannlighetens pris",
Nasjonalgalleriet 11.juni 2014

Bakgrunn

- Mine tidligere forskningsprosjekter: studier av kvinners helse, småbarnsfamilier opplevelser av tidsklemma, kvinner og menns håndtering av trøtthet i ulike yrker.
- Spørsmål som har tvunget seg fram...
- hvorfor forholder seg og snakker menn annerledes enn kvinner om helse og sykdom?

Forskning på feltet

- Menn går for lenge med alvorlige symptomer
- og de oppsøker helsevesenet for sent.
- De dør tidligere enn kvinner.
- Det hevdes at menn har en tilbøyelighet til å bagatellisere sykdom.
- En vanlig forklaring er at menn må forholde seg til hegemonisk maskulinitet.

De hjertesyke mennene

- Dybdeintervjuer med 14 menn fra 40 til 75 år – flest i 50-års alderen.
- Alle lever i en familie, med unntak av to har alle barn.
- Med unntak av to er alle by-pass opererte.
- Alle er rekruttert fra Landsforeningen for hjerte- og lunge-syke
- Ulike historier, men med fellestrekk.

- Intervjuer med fokus på håndtering av helse og sykdom, men også arbeid, familieliv og levevaner.
- En sterk og alltid arbeidende kropp
- Aldri borte fra jobben
- Noen har levd et hardt liv- andre sier det motsatte.
- Er en bekymret type.
- ”Økonomien må gå rundt”.

Før infarkt

- Overarbeidet og stressa.
- "Det kom som et sjokk" ...
- ...men har kjent symptomer lang tid i forveien.
- Noen fleiper, andre snakker om angsten.

Livet etter infarkt

- Trodde de var ved god helse
- De yngre snakker mer om angsten enn de eldre.
- Beredt på å dø.
- Styrt av pliktfølelsen – utnyttet av arbeidslivet og familien.
- Snakking løser ingen problemer.
- Menn må kjempe alene.

Menn og følelser

- Store følelsmessige reaksjoner.
- ”En ventil som åpner seg”.
- ” Det er ikke meg du skulle ha intervjuet, det er kona mi som er redd. Ikke jeg”.
- Kvinner er mer følsomme enn menn.
- ...”menn må se framover og holde hodet kaldt”.
- Skiller mellom å ha følelser og å vise følelser.

Oppsummerende tanker – ulikestillingens pris?

- John-Wayne-tilnærmingen.
- ”Hvis ikke kona hadde tatt vare på meg hadde jeg vært seks fot under”.
- Menns forsørgermaskulinitet – helseskadelig?
- I konstant beredskap for jobben – forsørgerbyrden.